

آزمـون ۱۰ از ۱۲

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - مرحله هشتم
(۱۴۰۱/۱۲/۱۹)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۲ درست است.

$$P \equiv T, q \equiv F$$

۱) گزینه ۱: $(\underbrace{p \wedge q}_F) \vee (\underbrace{\sim p \wedge q}_F) \equiv F$

۲) گزینه ۲: $\underbrace{\sim (q \Rightarrow p)}_F \vee (\underbrace{p \wedge \sim q}_T) \equiv T$

۳) گزینه ۳: $\underbrace{\sim (p \vee q)}_F \wedge \underbrace{p}_T \equiv F$

۴) گزینه ۴: $p \Rightarrow q \equiv F$

۲. گزینه ۱ درست است.

اگر p و q هر دو نادرست باشند، ترکیب فصلی آن‌ها $p \vee q$ نیز نادرست می‌شود؛ در نتیجه نقیض آن $\sim (p \vee q)$ درست خواهد بود.

۳. گزینه ۳ درست است.

p	q	$\sim q$	$p \vee q$	$\sim (p \vee q)$	$\sim q \Rightarrow \sim (p \vee q)$
T	F	T	T	F	F
F	T	F	T	F	T

۴. گزینه ۲ درست است.

مجذور عددی مساوی ۵ واحد بیشتر از ۲ برابر آن است.

$$x^2 = 2x + 5$$
 لذا داریم:

$$x^2 = 2x + 5 \Rightarrow x^2 - 2x - 5 = 0$$

۵. گزینه ۴ درست است.

چون دو زوج مرتب دارای مؤلفه‌های اول یکسان هستند، پس باید دارای مؤلفه‌های دوم یکسان نیز باشند.

$$2n - 4 = 5 - n \Rightarrow 3n = 9 \Rightarrow n = 3$$

۶. گزینه ۲ درست است.

چون عدد ۱ در دامنه هر دو ضابطه قرار می‌گیرد، برای اینکه تابع باشد باید در هر دو ضابطه مقدار یکسانی داشته باشد:

$$\begin{cases} f(x) = x - 1 \Rightarrow f(1) = 1 - 1 = 0 \\ f(x) = x^2 + a \Rightarrow f(1) = 1 + a \end{cases} \Rightarrow 1 + a = 0 \Rightarrow a = -1$$

۷. گزینه ۳ درست است.

تابع همانی: $f(x) = x$

$$\Rightarrow \begin{cases} x - 1 = 3 \Rightarrow x = 4 \\ y - x = 2 \Rightarrow y = 6 \end{cases}$$

بنابراین: میانگین X و Y : $\frac{4+6}{2} = 5$

۸. گزینه ۱ درست است.

تابع ثابت $f(x) = c$ به ازای همه مقادیر دامنه، مقدار c را دارد؛ پس:

$$2f(a) + f(b) + f(c) = 4 \Rightarrow 2c + c + c = 4 \Rightarrow 4c = 4 \Rightarrow c = 1$$

۹. گزینه ۴ درست است.

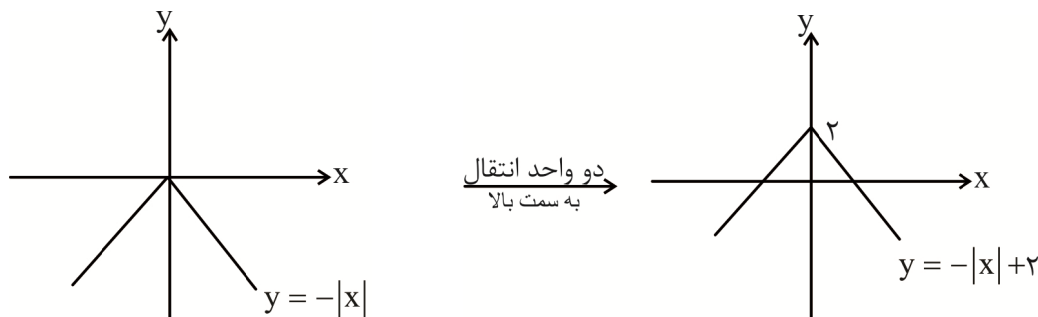
عبارت داخل جزء صحیح را می‌سازیم:

$$\frac{5}{2} < x \leq 3 \Rightarrow -5 > -2x \geq -6 \Rightarrow -5 \leq -2x + 1 < -4 \Rightarrow [1 - 2x] = -5$$

۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$f(k) = 4 \xrightarrow{f(x)=[2x]} [2k] = 4 \Rightarrow 4 \leq 2k < 5 \Rightarrow 2 \leq k < \frac{5}{2} = 2\frac{1}{2}$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

۱۲. گزینه ۳ درست است.

با قرار دادن مکان -3 در تابع داریم:

$$f(-3) = |\sqrt{2} - (-3)| - |-3 + \sqrt{2}| = \sqrt{2} + 3 + (-3 + \sqrt{2}) = 2\sqrt{2}$$

$$\begin{cases} \sqrt{2} + 3 > 0 \Rightarrow |\sqrt{2} + 3| = \sqrt{2} + 3 \\ -3 + \sqrt{2} < 0 \Rightarrow |-3 + \sqrt{2}| = -(-3 + \sqrt{2}) \end{cases}$$

$$\left. \begin{matrix} \sqrt{2} + 3 > 0 \Rightarrow |\sqrt{2} + 3| = \sqrt{2} + 3 \\ -3 + \sqrt{2} < 0 \Rightarrow |-3 + \sqrt{2}| = -(-3 + \sqrt{2}) \end{matrix} \right\}$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$(f - g)(x) = f(x) - g(x) \Rightarrow 2x - 4 = x^2 - 3 - g(x)$$

$$\Rightarrow g(x) = x^2 - 3 - 2x + 4 = x^2 - 2x + 1 = (x - 1)^2$$

۱۴. گزینه ۴ درست است.

$$f = \{(1, 2), (3, 4), (5, 3), (2, 6)\} \Rightarrow D_f \cap D_g = \{3, 5, 2\}$$

$$g = \{(3, 2), (5, 6), (2, 4), (4, 2)\}$$

$$\begin{cases} f + g = \{(3, 6), (5, 9), (2, 10)\} \\ f - g = \{(3, 2), (5, -3), (2, 2)\} \end{cases} \Rightarrow \frac{f+g}{f-g} = \{(3, 3), (5, -3), (2, 5)\}$$

بنابراین:

$$\text{برد} = \{3, -3, 5\}$$

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$g(x) = x \text{ : تابع همانی}$$

$$\frac{(3f+g)(1)}{f(1-\sqrt{2})} = \frac{3f(1)+g(1)}{[1-\sqrt{2}]} = \frac{3|1-2|+1}{-1} = \frac{4}{-1} = -4$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) طبق صفحه ۱۳ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.

(۲) طبق صفحه ۲۸ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است.

(۳) طبق صفحه ۵۹ کتاب علوم و فنون ادبی نادرست است. (قالب غزل، اجازه جولان بیشتر در این زمینه را نمی‌داد).

(۴) طبق صفحه ۵۹ کتاب علوم و فنون ادبی درست است.

۱۷. گزینه ۱ درست است.

اصلاح خطاهای متن:

در قرن یازدهم، شاهان صفوی به شعر ستایشی و درباری توجه نمی‌کردند و در دربار هند نیز بازار قصیده و مدح رواج داشت.

(طبق صفحه ۶۰ کتاب علوم و فنون ادبی ۲) / درسی شدن عرفان و خلق نشدن کتب عرفانی مهم، از ویژگی‌های فکری نثر

سبک عراقی است. (طبق صفحه ۳۹ کتاب علوم و فنون ادبی ۲)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

طبق صفحه ۳۶ و ۳۸ کتاب علوم و فنون ادبی ۲

۱۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی ابیات:

الف) به دلیل وجود مضمون پیچیده و استعاره‌های خیال‌انگیز و رمزآمیز شاعرانه (سبک هندی)

ب) به دلیل موضوع فراق و غم‌گرایی (سبک عراقی)

ج) به دلیل وجود واژه کهن «فروهل» (سبک خراسانی)

د) به دلیل شادی‌گرایی و توجه به دنیای بیرون (سبک خراسانی)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

بر طبق درس ۴ و ۱۰ علوم و فنون ادبی ۲

۲۱. گزینه ۱ درست است.

اصلاح موارد نادرست:

بهارستان: جامی / تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی / عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی

۲۲. گزینه ۴ درست است.

طبق درس‌های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۰ کتاب علوم و فنون ادبی ۲

۲۳. گزینه ۲ درست است.

طبق درس‌های ۱ و ۴ و ۷ و ۱۰ علوم و فنون ادبی ۲

۲۴. گزینه ۴ درست است.

وزن عروضی همه گزینه‌ها و بیت سؤال، (مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع) و وزن گزینه ۴ (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع لن) است.

رَف	تَن	نَ	بُو	دَن	سَر	نِ	وَش	تِ	شُو	مِ	تَا	رِی	کِیَسْت
-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
مَا	بُو	دِ	اِی	مَز	اِب	تِ	دَا	تَا	اِن	تِ	هَآ	هَس	تِیْم
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
مستفعلن				مستفعلن				مستفعلن				فع لن	

۲۵. گزینه ۳ درست است.

وزن همهٔ گزینه‌ها، (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) است؛ به‌جز گزینه ۳ که بر وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) است.

۲۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی وزن گزینه‌ها:

(۱) فاعولن فاعولن فاعولن (وزن همسان) (۲) فاعلاتن مفاعلن فعْلن (وزن همسان ندارد).
(۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعی یا فاعولن (وزن همسان) (۴) مفتعلن مفتعلن مفتعل یا فاعلن (وزن همسان)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

علامت هجایی گزینه ۴ به‌صورت (U-U-|---|U-U-|---) درست است.

۲۸. گزینه ۱ درست است.

وزن مصراع‌ها:

الف، د) فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن ب، ج، و) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ه) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۲۹. گزینه ۳ درست است.

اصلاح وزن عروضی گزینه‌های نادرست:

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
(۲) فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن
(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۳۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی تشبیهات ابیات:

(۱) هیچ تشبیهی ندارد.
(۲) مصراع اول (تشبیه گسترده) / مصراع دوم (تشبیه گسترده)
(۳) قمری ریخته‌بالم (تشبیه بلیغ اسنادی)
(۴) جام عشق (تشبیه بلیغ اضافی) که با تشبیه به‌کاررفته در مصراع دوم بیت سؤال (خار صحرای ملامت) یکسان است.

۳۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی استعاره‌های به‌کاررفته در گزینه‌ها:

(۱) نرگس مست ← استعارهٔ مکنیه
(۲) جان جهان ← استعارهٔ مصرّحه از معشوق / العلی جان پرور او ← استعارهٔ مصرّحه از لب معشوق
(۳) عشق آموخت مرا ← استعارهٔ مکنیه
(۴) عشق باریده بود ← استعارهٔ مکنیه

۳۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها (مهم‌ترین نوع مجاز، مجاز به‌علاقه شباهت است):

(۱) نگین = مجازاً انگشتر (مجاز به‌علاقه شباهت نیست).
(۲) سر = مجازاً فکر، تصمیم (مجاز به‌علاقه شباهت نیست).
(۳) ساز = مجازاً دل (مجاز به‌علاقه شباهت است).
(۴) دست (در مصراع دوم) = مجازاً امکان و قدرت (مجاز به‌علاقه شباهت نیست).

۳۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

چون صبح = تشبیه گسترده / خیمه آسمان = تشبیه فشردهٔ اضافی / نَفَس = مجاز از لحظه / اینکه صبح در آرزوی یک لحظهٔ بی‌غم باشد = تشخیص و استعارهٔ مکنیه

۳۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) نرگس ← استعاره مصرّحه از چشم معشوق / سر (اول) ← مجازاً قصد و تصمیم
- (۲) بنفشه سر در جیب است و گل، پیراهن دریده (تشخیص و استعاره مکنّیه)
- (۳) سر ← مجازاً قصد و تصمیم / زبان خامه ← استعاره مکنّیه
- (۴) چرخ ← استعاره مصرّحه از آسمان / چرخ آینه‌فام (چرخ‌خی که مانند آینه است). ← تشبیه گسترده

۳۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) صورت‌های عالم، کف دریاست ← تشبیه فشرده یا بلیغ اسنادی / کف در «ز کف بگذر» ← استعاره مصرّحه از صورت‌های عالم یا همان مجاز به علاقه شباهت
- (ب) جهان مجاز از اهل جهان / دل بیدار ← مجاز از انسان آگاه
- (ج) ساغر و پیمانانه مجاز از شراب / نرگس ← استعاره مصرّحه از چشم معشوق
- (د) قضا، پر خود را فروهشت ← استعاره مکنّیه
- رد گزینه‌های دیگر:
- (۲) ج، استعاره مکنّیه ندارد.
- (۳) د، تشبیه بلیغ اسنادی ندارد. / ب، استعاره مکنّیه ندارد.
- (۴) د، استعاره مصرّحه ندارد. / ب، تشبیه بلیغ اسنادی ندارد. / الف، استعاره مکنّیه ندارد.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) طبق صفحات ۶۱، ۷۰ کتاب علوم و فنون ادبی ۲ درست است. (آمدن تخلّص شاعر در بیت دوم، راهنمای خوبی است).
- (۲) وزن ابیات، (فاعلاتن فاعلاتن فعلاتن فعلن) و همسان است.
- (۳) داغ عشق = تشبیه فشرده اضافی / داغ عشق تو، (مانند) گلی نیست که از یاد برود = تشبیه فشرده اسنادی / گل = استعاره مصرّحه از خاطره خوش
- (۴) علامت هجایی مصراع اول بیت دوم، درست است.

۳۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) سعدی، ادیب بزرگ قرن هفتم هجری است و خواجه‌ی کرمانی و عبید زاکانی معاصر او نیستند.
- (۲) فرش زمرّدین = استعاره مصرّحه از چمنزار / اینکه به باد صبا و ابر بهاری دستور داده = استعاره مکنّیه و تشخیص فراش باد صبا = تشبیه فشرده اضافی / بگسترد، بپرورد = سجع متوازی / بر، سر = جناس ناقص اختلافی / درختان، ورق، شاخ (شاخه)، شکوفه = تناسب یا مراعات نظیر
- (۳) فراش باد صبا، دایه ابر بهاری، بنات نبات، مهد زمین، قبای سبز ورق، اطفال شاخ، کلاه شکوفه = هفت اضافه تشبیه‌ی یا تشبیه فشرده یا بلیغ اضافی
- (۴) اطفال شاخ را ... کلاه شکوفه بر سر نهاده ← بر سر شاخه‌ها که مانند اطفال اند، کلاه شکوفه نهاده («را» از نوع فکّ اضافه است که بین سر (مضاف) و شاخه‌ها (مضاف‌الیه) فاصله انداخته است).

۳۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) طبق صفحه ۱۴ و ۱۵ علوم و فنون ادبی ۲ درست است.
- (۲) وزن ابیات (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) و همسان است.
- (۳) علامت هجایی مصراع دوم بیت اول، درست است.
- (۴) در بیت اول فقط تشبیه فشرده وجود دارد (ما همه شیران ← تشبیه فشرده اسنادی).

۳۹. گزینه ۱ درست است.

همه گزینه‌ها در این باره است که روزگار از گذر نمی‌ایستد و غفلتی از وظیفه ندارد، اما اکثر انسان‌ها در بین همه موجودات، غافلانه زندگی می‌کنند و از انجام وظیفه خود غفلت می‌ورزند. مفهوم گزینه ۱ این است که ما انسان‌ها غافل بودیم، اما یار و معشوق ازل و ابد ما (خدای متعال) همیشه به ما عنایت دارد.

۴۰. گزینه ۳ درست است.

مفهوم مشترک همه گزینه‌ها و بیت سؤال این است که خاک شدن و از پا افتادن در سیر و سلوک عاشقی، مقام بسیار بلندی است که حتی آسمان نیز به آن مقام و جایگاه حسرت می‌برد، اما در گزینه ۳ سخن از این است که بین عشق و عاشق اتحاد و یک‌رنگی ایجاد می‌شود و این خاصیت عشق است که عاشق را به رنگ خود درمی‌آورد.

جامعه‌شناسی (۲)

۴۱. گزینه ۴ درست است.

شهرهای صنعتی، اولین مراکزی بودند که با محیطی آلوده مواجه شدند. پس از آن با گسترش زندگی مدرن در جهان، بر گستره انواع آسیب‌های زیست‌محیطی افزوده شده است. (درس ۱۱ - فصل ۳ - ص ۹۵)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

انسان مدرن با انقلاب صنعتی، تسلط و پیروزی بر طبیعت را به خود نوید می‌داد، ولی از همین منظر، طبیعت نیز نخستین مسائل و مشکلات خود را نشان داد؛ بدین ترتیب، رابطه متقابل انسان و طبیعت دچار اختلال گردید. (درس ۱۱ - فصل ۳ - ص ۹۵)

۴۳. گزینه ۱ درست است.

- آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد. البته سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند؛ به همین دلیل، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.

- بحران اقتصادی در صورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.

- بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند، ولی با شکل‌گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، این بحران‌ها که منطقه‌ای بودند به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساختند. (درس ۱۱ - فصل ۳ - ص ۹۳)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

- از آنجایی که بیشتر کشورهای صنعتی و ثروتمند در نیمکره شمالی زمین و اغلب کشورهای فقیر در نیمکره جنوبی قرار دارند، از تقابل کشورهای فقیر و غنی به تقابل شمال و جنوب یاد می‌کنند.

- دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که به ابعاد فرهنگی چالش هم توجه دارند.

- کشورهای مرکز با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند (اشاره به مرکز و پیرامون) (درس ۱۰ - فصل ۳ - ص ۸۸ و ۸۹)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

- بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا، هر دو هویت اقتصادی دارند، ولی از جهاتی با یکدیگر متفاوت‌اند.

- چالش فقر و غنا، چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است. (درس ۱۱ - فصل ۳ - ص ۹۲)

۴۶. گزینه ۱ درست است.

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها، فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۴۸)

- تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود، به دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر

اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۱)
 - در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند، اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرا نو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند. (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۵)
۴۷. گزینه ۳ درست است.

- بحران‌های اقتصادی در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدند و از عوامل داخلی آن‌ها اثر می‌پذیرفتند. (ص: درس ۱۱ - فصل ۳ - ص ۹۳)
 - اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. (غ: درس ۱۰ - فصل ۳ - ص ۸۸)
 - جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند. (غ: درس ۹ - فصل ۳ - ص ۸۰)
 - علوم انسانی غربی بر بنیان‌های هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و معرفت‌شناختی غرب بعد از رنسانس شکل گرفته است. (غ: درس ۸ - فصل ۲ - ص ۷۱)
۴۸. گزینه ۳ درست است.

- بحران روحی و روانی بشر ← معنویت
 - فراهم شدن زمینه ظلم بر انسان ← آزادی
 - بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر ← عدالت
 - عدم توانایی دفاع از حقانیت ارزش‌ها ← حقیقت (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۵)
۴۹. گزینه ۲ درست است.

دو قطب شرق و غرب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک، درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. بنابراین چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که در درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد. (درس ۹ - فصل ۳ - ص ۸۰ و ۸۱)
۵۰. گزینه ۴ درست است.

- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند. این پدیده، فرهنگ‌ها را از علمی که بر پایه بنیان‌های معرفتی دینی است، محروم می‌گرداند. (درس ۸ - فصل ۲ - ص ۷۱)
 - دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی، بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست. (درس ۱۰ - فصل ۳ - ص ۸۹)
 - دیدگاه دوم: گروهی، دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند. (درس ۱ - فصل ۱ - ص ۸)
۵۱. گزینه ۱ درست است.

جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید، به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت، به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۶)
۵۲. گزینه ۴ درست است.

- هدف از همکاری مردم در این جامعه چیست؟ ← خوار و مقهور کردن دیگران
 - این همکاری چه زمانی به وجود می‌آید؟ ← ناتوان دانستن جوامع دیگر در همکاری برای غلبه بر دیگران
 - به چه دلیل از چیرگی بر یکدیگر خودداری می‌کنند؟ ← به منظور غلبه به اقوام دیگر
 - خوار و بی‌ارزش شمردن مردم جوامع دیگر، چه نتیجه‌ای برای آنان در پی دارد؟ ← زنده کردن حس خودخواهی
 (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۱۹)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی، مانند ناسیونالیسم (ملّی‌گرایی) یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۱ و ۳۲)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. این انقلاب، الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از چهار دهه سراسر اروپا را فراگرفت. (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۵۳)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

- ابزار تسلط انسان بر طبیعت ← علم تجربی (علم جدید با رویکرد دنیوی)
 - مبتنی بر ربوبیت پروردگار ← حقوق فطری انسان
 - با هجوم کاتولیک‌ها امکان گسترش پیدا نکردند. ← رویکرد دوم حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی در رنسانس
 (درس ۶ - فصل ۲ - ص ۴۸ و ۵۱ و ۵۲)

تاریخ (۲)

۵۶. گزینه ۱ درست است.

در عصر ایلخانان و تیموریان طریقت‌های صوفیانه بزرگی همچون صفویه، نعمت‌اللهیه، حروفیه، نوربخشیه، نقشبندیه و مشعشعیه ظهور کردند و با فعالیت خود را گسترش بخشیدند. در قرن نهم هجری، به تدریج تغییر و تحول چشمگیری در فعالیت طریقت‌های صوفی به وجود آمد. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۲۷)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

در عصر تیموری، شاهنامه بایسنقری و در عصر ایلخانی شاهنامه دموت، مصور شدند. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۲۸ و ۱۲۹)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

از آثار تاریخی مهم می‌توان «تاریخ جهانگشا»، نوشته عطاملک جوینی (تألیف: ۶۵۸ ق)، «جامع‌التواریخ»، اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی (۶۴۵ - ۷۱۷ ق) و «تاریخ گزیده»، تألیف حمدالله مستوفی (تألیف: ۷۳۰ ق) را نام برد. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۳۲)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

خواجه نصیرالدین توسی بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران برگرداند. مراکز علمی و کتابخانه‌های شهرهای هرات و سمرقند در زمان جانشینان تیمور بسیار فعال بودند. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۳۳)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

با تداوم دسیسه‌گری‌های یهودیان علیه مسلمانان، پیامبر ناگزیر از برخورد با آنان شد و طی سه لشکرکشی و محاصره نظامی، به حضور قبیله‌های پیمان‌شکن و توطئه‌گر یهودی در مدینه پایان داد. علاوه بر آن، تغییر قبیله مسلمانان از بیت‌المقدس به سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی یهودیان انجام گرفت. (تاریخ یازدهم درس ۴ ص ۳۸)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

«تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان؛ «قصیده‌نامه» اهل خراسان، اثر انوری، شاعر دوره سلجوقی و «سیاست‌نامه» اثر خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی (تاریخ یازدهم درس ۱ صص ۶ و ۱۰)

۶۲. گزینه ۴ درست است.

در سال دوم هجرت، جنگ بزرگی میان سپاه اسلام و لشکریان مشرک در مکانی به نام «بدر» صورت گرفت. در این جنگ، حدود ۳۰۰ رزمنده مسلمان بر ۹۵۰ جنگجوی قریش پیروز شدند. غزه بدر ضربه سنگین و جبران‌ناپذیری بر قریش وارد آورد و قدرت و موقعیت آنان را در منطقه حجاز تضعیف کرد. (تاریخ یازدهم درس ۴ ص ۳۷)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

به‌دنبال شکست مسعود غزنوی از سلجوقیان در نبرد سرنوشت‌ساز دندانقان (۴۳۱ق)، سلطه غزنویان بر خراسان به‌سر رسید، اما حکومت آنان بر مناطقی از سرحدات شرقی ایران (افغانستان کنونی) و شمال‌غربی هند، تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت. (تاریخ یازدهم درس ۹ ص ۱۰۲)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

معماری ایرانی در دوره جانشینان تیمور به‌ویژه در عصر شاهرخ و همسرش گوهرشاد بیگم به عظمت و شکوفایی کم‌نظیری دست یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱۲ ص ۱۳۰)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند، اما در عین جالوت از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی بازماندند. در پرتوی تلاش‌های رشیدالدین فضل‌الله همدانی، وزیر کاروان ایلخانان، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام گرفت. (تاریخ یازدهم درس ۱۱ صص ۱۱۵ و ۱۱۶)

جغرافیا (۲)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

بمطور کلی اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری، مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به‌دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را بهبود بخشد. در مقابل، اگر ارزش واردات بیشتر از صادرات باشد، موازنه منفی است که به آن کسری تجاری می‌گویند و برای اقتصاد کشور نامطلوب است. به‌منظور مقابله با موازنه منفی یا تداوم داشتن موازنه مثبت، کشورهای مختلف دست به اقدامات مختلفی می‌زنند؛ از جمله اتحادیه‌های مشترکی بین خود و دیگر کشورها تشکیل می‌دهند. اتحادیه اقتصادی تجاری منطقه‌ای، اتحادیه‌ای است که میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی این کشورها کمک شود. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۱۰۸

۶۷. گزینه ۳ درست است.

در نواحی مشرق، جنوب و جنوب‌شرقی قاره آسیا، کشور ژاپن «به‌عنوان یک کشور مرکز با توسعه اقتصادی قدرتمندتر از کشورهای پیرامون و نیمه‌پیرامون» از مهم‌ترین نواحی صنعتی در این بخش از جهان است. چین «به‌عنوان یک کشور نیمه‌پیرامون با توسعه اقتصادی قدرتمندتر از کشورهای پیرامون» در دو دهه اخیر، در زمینه صنعت به رشد قابل ملاحظه‌ای دست یافته و به یک قدرت صنعتی جهانی تبدیل شده است. هند نیز، به ویژه در ناحیه کلکته و بمبئی، از نظر توسعه صنعت، اهمیت جهانی یافته است. کشورهای کره جنوبی و سنگاپور (نیمه‌پیرامون) در چند دهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان، تبدیل شده‌اند. بنابراین، عبارت‌های «الف» و «ج» مطابق با کشورهای نیمه‌پیرامون و عبارت «ب» مربوط به یک کشور مرکز است. لازم به ذکر است که هر سه کشور مطرح‌شده، از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌تر هستند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۹۵ و ۱۰۷

۶۸. گزینه ۲ درست است.

شرکت‌های چندملیتی «که دفتر مرکزی آن‌ها در کشورهای مرکز یا میزبان قرار دارد» به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مند هستند؛ زیرا از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند که عبارت‌اند از: اول اینکه با احداث کارخانه یا شرکت در کشورهای دیگر از منابع طبیعی آن نواحی استفاده می‌کنند؛ دوم اینکه از نیروی کار ارزان‌قیمت این نواحی برخوردار می‌شوند و سوم اینکه چون در کشورهای کمتر توسعه‌یافته صنعتی یا پیرامونی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست‌محیطی، چندان جدی و سخت نیست، فعالیت شرکت‌های چندملیتی در این گونه کشورها، آسان‌تر و ارزان‌تر تمام می‌شود. شرکت‌های چندملیتی به‌دنبال افزایش فروش و سود خود هستند و به منافع کشورهای میزبان چندان توجهی ندارند. این شرکت‌ها گاه انحصار تولید یک کالا را در دست می‌گیرند و کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت خارج می‌کنند و موجب ورشکستگی آن‌ها می‌شوند. در این صورت، وابستگی نواحی به کشورهای توسعه‌یافته صنعتی یا مرکز بیشتر می‌شود. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۱۰۳

۶۹. گزینه ۳ درست است.

از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به‌کار بردن روش‌های علمی، بذرها اصلاح‌شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد که در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند. این فرآیند، مشکلاتی از نظر زیست‌محیطی به همراه دارد؛ از یک‌سو، این کشورها سالیان متمادی، مزارع خود را به کشت یک نوع محصول (برنج) اختصاص داده‌اند و از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی به‌صورت مداوم استفاده کرده‌اند. پیامد این فرآیند با خطر فرسایش و

ضعیف شدن خاک همراه است که با وضعیت بحرانی همراه خواهد شد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۸۸ و ۹۲

۷۰. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی، نواحی کشاورزی در جهان دو نوع‌اند؛ نواحی کشت معیشتی (غیر تجاری) و نواحی تجاری. در کشاورزی معیشتی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی، کم است. در کشاورزی تجاری تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به‌منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر و با هدف کسب سود انجام می‌شود. در این نوع کشاورزی، معمولاً از فناوری‌های پیشرفته و ابزارآلاتی مانند تراکتور، کمباین، بذر اصلاح‌شده و کود شیمیایی استفاده می‌شود. این نوع کشت به سرمایه زیاد نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است. کشاورزی تجاری به‌دنبال رشد جمعیت جهان گسترش یافته و هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه‌یافته جهان رواج دارد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۸۴

۷۱. گزینه ۱ درست است.

پدیدهٔ پخش، فرایندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد. خانوادهٔ آفرو-آسیایی، شامل زبان قوم سامی، زبان مردم عرب و یهود و زبان قوم حامی، زبان بعضی از مردم در شمال آفریقا (مکان مبدأ) است. در بین زبان‌های این خانواده، معروف‌ترین و مهم‌ترین آن‌ها زبان عربی است که در جنوب‌غربی آسیا و شمال آفریقا بدان تکلم می‌کنند (پخش زبان عربی). زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور و یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد است (پخش زبان عربی). به‌علاوه، زبان قرآن است و میلیون‌ها نفر از مسلمانان جهان آن را به زبان اصلی می‌خوانند و می‌آموزند (پخش زبان عربی). جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۷۰ و ۷۹

۷۲. گزینه ۴ درست است.

بیابانی شدن یعنی گسترش بیابان‌ها و تبدیل مناطق بیشتری به بیابان. مهم‌ترین عوامل بیابانی شدن عبارت‌اند از: خشکسالی و گرم شدن هوا و کاهش بارندگی (عوامل طبیعی)، حفر چاه‌های عمیق و نیمه‌عمیق و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، از بین رفتن پوشش گیاهی (عوامل انسانی). برخی از روش‌ها و راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان‌ها عبارت‌اند از: کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک، مقابله با برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و چرای بی‌رویه دام‌ها و مالچ‌پاشی روی ماسه‌ها برای جلوگیری از حرکت‌شان. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۵۹

۷۳. گزینه ۳ درست است.

مناطق ساحلی به‌طور مداوم تحت تأثیر امواج دریا، جزر و مد و باد قرار می‌گیرند. بادهایی که بر سطح اقیانوس‌ها و دریاها می‌وزند، امواج را به‌وجود می‌آورند. نیروی امواج، به‌ویژه زمانی که دریا توفانی باشد، زیاد است. در فرسایش کاوشی سواحل از طریق امواج، شکاف‌ها را ابتدا به حفره و سپس طاق دریایی و درنهایت به ستون‌های سنگی دریایی تبدیل می‌کند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۴۹ و ۵۰

۷۴. گزینه ۱ درست است.

اقلیم‌شناسان با استفاده از معیارهای مختلف، نواحی اقلیمی جهان را بررسی و تقسیم‌بندی کرده‌اند. امروزه تقسیم‌بندی‌های مختلفی برای نواحی آب‌وهوایی وجود دارد. یکی از معروف‌ترین این تقسیم‌بندی‌ها، طبقه‌بندی کوپن است. این طبقه‌بندی بر مبنای سه معیار بارش، دما و پوشش گیاهی انجام شده است. در طبقه‌بندی کوپن، ابتدا پنج گروه اصلی آب‌وهوایی از یکدیگر تفکیک می‌شوند و سپس، هریک از این گروه‌های اصلی، به گروه‌های فرعی تقسیم می‌شوند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۲۸

۷۵. گزینه ۴ درست است.

زیست‌بوم‌ها نواحی وسیعی هستند و بنابراین چند کشور و قاره را در بر می‌گیرند و مقیاس جهانی دارند. مرزهای همه نواحی از جمله زیست‌بوم‌ها تغییرپذیر هستند. تعیین مرز دقیق نواحی طبیعی زیست‌بوم‌ها دشوار است، اما دشواری کمتری در مقایسه با تعیین مرز نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی دارد. ضمن اینکه نواحی طبیعی زیست‌بوم‌ها با مرزهای سیاسی، منطبق نیست و بنابراین تحت مدیریت یک کشور قرار نمی‌گیرد، بلکه هر کشور بخشی از یک یا چند زیست‌بوم را تحت مدیریت خود دارد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۶، ۱۶، ۱۷ و ۵۴

فلسفه (۱)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

تا زمانی که انسان دربارهٔ مسائل روزمرهٔ زندگی تفکر می‌کند، در مرتبهٔ تفکر غیرفلسفی قرار دارد، ولی اگر کسی با جدیت و پیوسته به سؤال‌های بنیادین و اساسی بپردازد و به‌دنبال یافتن پاسخ آن‌ها برآید، وارد مرحلهٔ تفکر فلسفی شده است. ممکن است کسی وارد تفکر فلسفی بشود، اما فیلسوف نباشد؛ یعنی به‌صورت روشمند و قانونمند به بررسی پرسش‌های اساسی و بنیادی نپردازد. درس اول ص ۵

۷۷. گزینه ۴ درست است.

عبارات و گزاره‌های مطرح‌شده در سایر گزینه‌ها، هر یک مربوط به یکی از علوم مثل سیاست یا جامعه‌شناسی است، ولی در این گزینه یک مسئله بنیادی در حوزه علم سیاست مطرح‌شده که به فلسفه سیاست تعلق دارد. درس دوم ص ۱۲

۷۸. گزینه ۱ درست است.

شاخه‌های فلسفه، قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص (علوم گوناگون) منتقل می‌کنند. اگر کسی در هستی‌شناسی عقیده‌ای داشته باشد، در نظریات او در حوزه فلسفه‌های مضاف و سپس در علوم مختلف نیز مؤثر است. شاخه‌های دانش فلسفه یا همان فلسفه‌های مضاف با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، فیزیک، طبیعت و غیره شکل می‌گیرند. درس دوم ص ۱۵

۷۹. گزینه ۲ درست است.

زادگاه فلسفه یونانی، بخشی از یونان باستان واقع در غرب آسیای صغیر بود که ایونیا نامیده می‌شد و در اینجا بود که در حدود شش قرن پیش از میلاد، مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. مورخان فلسفه، تالس را نخستین اندیشمند یونانی می‌دانند که اندیشه فلسفی مشخصی داشته است. درس چهارم ص ۳۰

۸۰. گزینه ۴ درست است.

سقراط می‌گفت از گشت‌وگذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگسالان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید. درس پنجم ص ۳۸

۸۱. گزینه ۳ درست است.

محتوای این گزینه به حوزه هستی‌شناسی تعلق دارد، اما محتوای گزینه‌های دیگر در حوزه معرفت‌شناسی قرار دارند. درس ششم ص ۴۶

۸۲. گزینه ۳ درست است.

انسان به‌طور طبیعی به امکان شناخت، باور دارد و وجود اشتباه را به‌معنای ناتوانی در کسب معرفت تلقی نمی‌کند و از ابتدای زندگی خود روی زمین، برای درک خود و جهان پیرامون خویش تلاش کرده است. نتیجه این تلاش‌های مستمر، دستیابی انسان به دانش‌های مختلف در رشته‌ها و شاخه‌های گوناگون علم است و همین پیشرفت، خود دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. درس ششم ص ۴۸

۸۳. گزینه ۱ درست است.

شناخت تجربی بر چند قاعده مهم عقلی استوار است و دانشمندان در هنگام بررسی داده‌های حسی، آن قاعده‌ها را در نظر دارند و از آن‌ها بهره می‌برند. این قواعد تجربی نیستند، بلکه عقلی هستند. ارسطو از اولین کسانی بود که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد. قانون علیت یکی از اصول عقلی است و از قواعد اولیه تعقل است و این اصل، پایه و اساس هر تجربه‌ای محسوب می‌شود. درس هفتم ص ۵۲

۸۴. گزینه ۲ درست است.

معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است، یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب انسان تجلی می‌کند. درس هفتم ص ۵۴

۸۵. گزینه ۱ درست است.

دیوید هیوم و فرانسویس بیکن از فیلسوفان تجربه‌گرا هستند و به معرفت مستقل از تجربه اعتقادی ندارند. درس هشتم ص ۶۴

۸۶. گزینه ۳ درست است.

یکی از اشکالات تجربه‌گرایی و بی‌مهری به تفکر عقلی، محدودیت‌های روش تجربی بود که نمی‌توانست پاسخگوی سؤال‌های مهم انسان باشد. همچنین احکام تجربی دارای قطعیت نیستند؛ به‌دلیل: ۱- ناتوانی تجربه در دستیابی به همه خصوصیات اشیاء ۲- احتمالی بودن بسیاری از نتایج تجربی ۳- تفاوت میان تجربه انسان‌ها. درس هشتم ص ۶۶

۸۷. گزینه ۴ درست است.

از نظر پراگماتیست‌ها از طریق تجربه نمی‌توان واقفیت اشیاء را شناخت؛ بنابراین ما نباید هدف خود را کشف واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهای مفیدی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند؛ پس فایده داشتن به‌معنای درست بودن است. درس هشتم ص ۶۷

۸۸. گزینه ۳ درست است.

از نظر ارسطو قوه نطق و قابلیت حیات مربوط به نفس است، نه بدن. مقصود از ناطق بودن انسان هم صرفاً سخن گفتن او نیست، بلکه مقصود اصلی، قوه تفکر و تعقل است؛ پس آنچه انسان را از حیوان جدا می‌کند، قوه نطق، یعنی قدرت تفکر و تعقل

او است. درس نهم ص ۷۲

۸۹. گزینه ۴ درست است.

از نظر دکارت روح یا نفس مرکز اندیشه‌های ما است. روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند؛ گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند. روح از قوانین فیزیکی آزاد است، ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست. درس نهم ص ۷۳

۹۰. گزینه ۲ درست است.

دکارت بدن را ماشینی پیچیده می‌داند، نه ذهن را. به عقیده کانت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان اخلاقی است. از نظر ماتریالیست‌ها و داروینست‌ها چون تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد. مثلاً اگر انسان به اخلاق و فضایل اخلاقی توجه می‌کند به این دلیل نیست که فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود دارد، بلکه به این دلیل است که زیست اجتماعی، انسان‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با همدیگر زندگی کنند. درس نهم ص ۷۵

روان‌شناسی

۹۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ در حیطه علوم انسانی است که تعریف عملیاتی برای آن‌ها پیچیده‌تر و گسترده‌تر است و تکرارپذیری کمتری دارد.

ویژگی‌های روش علمی: روش علمی، روش مورد نظر روانشناسان تجربی است. در روش علمی با دو مفهوم متغیر و تعریف عملیاتی زیاد مواجه می‌شویم. ص ۱۸

تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند. ص ۱۹
ویژگی دیگر روش علمی، «تکرارپذیری» است. یافته‌های به دست آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمندی با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

همه علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر نیستند. به عنوان مثال، فیزیکی‌دانی که موضوع پژوهش او اجسام بی‌جان است، می‌تواند در آزمایش‌های متعدد، به یافته‌های یکسانی در زمینه تأثیر گرما بر فلز برسد، اما چنین چیزی در علومی مانند روان‌شناسی بسیار دشوار است. دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر «ارزش‌ها» در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و ... است. از این رو، روش‌های تجربی و علمی، همواره با محدودیت‌هایی در تبیین پدیده‌های انسانی مواجه بوده و نمی‌توانند پاسخ بسیاری از پرسش‌های بشر را بدهند. (ص ۱۹ و ۲۰) (فصل ۱ با توجه به مفاهیم موجود در صفحات ۱۸ و ۱۹ و ۲۰)

۹۲. گزینه ۲ درست است.

رشد انسان از زمان تشکیل نطفه شروع می‌شود. وقتی اسپرم پدر، تخمک مادر را بارور می‌کند، نطفه تشکیل می‌شود. ... عواملی همچون سن مادر، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط، حالت‌های هیجانی، آرامش و به‌ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی و استفاده از داروها بر چگونگی رشد قبل از تولد تأثیر دارد. ص ۴۵
تحصیلات مادر، توان یادگیری و کیفیت تحصیلی در رشد قبل از تولد، نقش کلیدی ایفا نمی‌کنند؛ اگرچه می‌توانند در بهبود آن‌ها اثرگذار باشند. (فصل ۲ صفحه ۴۵)

۹۳. گزینه ۳ درست است.

دونده اول: دونده معیاراست؛ پس علامت در خصوص او به درستی ردیابی شده است.
دونده دوم و سوم: برای این دو نفر، در زمان مورد نظر کرنومتر متوقف شده و محل دقیق طی شده نیز ثبت شده است. یعنی وقتی زمان معیار طی می‌شود، به موقع علامت مورد نظر ثبت گردیده (رد درست علامت).
دونده چهارم: برای این دونده، متوجه گذشت زمان نشده و محل دقیق ثبت نشده، یعنی در خصوص او، مربی علامت هدف را از دست داده (از دست دادن علامت هدف)

دونده آخر: در خصوص این دونده، مربی با وجود توجه داشتن به اشتباه قبلی خود، وقتی کرنومتر را متوقف می‌کند، متوجه می‌شود که زمان مورد نظر هنوز به اتمام نرسیده است، یعنی قبل از سپری شدن زمان معیار، اشتباهاً زمان را پایان یافته، فرض

کرده است (هشدار کاذب). فصل ۳ صفحه ۷۷ با توجه به جدول ردیابی علامت هدف

۹۴. گزینه ۴ درست است.

فردی که در بازار در حال جست‌وجو است، علامت‌های غیرمرتبط با انتظارات خود را نمی‌بیند. در این مثال، شخصی که در بازار به جست‌وجو می‌پردازد، قصد یافتن لباس مردانه را دارد، ولی نسبت به فروشگاه لوازم‌التحریر بی‌توجه است؛ به همین دلیل، با اینکه ممکن است فروشگاه لوازم‌التحریر در موقعیت دید او قرار گرفته باشد، نسبت به آن بی‌توجه است. به عبارت دیگر، ممکن است آنچه را که احساس می‌کند & ادراک نکند و اطلاعات مربوط به آن را به حافظه نسپارد. در چنین مواردی اطلاعاتی رمزگردانی نشده و در حافظه اندوخته نمی‌شود تا بازایی شود. فصل ۴ صفحه ۱۰۳

۹۵. گزینه ۴ درست است.

فردی که مشغول اندیشیدن درباره یک موضوع است، ضمن اینکه از دانش گذشته بهره‌مند می‌شود، به آنچه می‌اندیشد و نیز به روش تفکر خود، آگاهی کامل دارد. بنابراین، تلاش برای پاسخ به پرسش‌ها، ناشی از تفکر آگاهانه است. فصل ۵ صفحه ۱۱۴

۹۶. گزینه ۱ درست است.

پیچیدگی تصمیم‌گیری تابع تعداد اولویت‌ها است و با بیشتر شدن اولویت‌ها، تصمیم‌گیری پیچیده می‌شود، اما در شرایطی که اولویت‌ها دارای دشواری باشند، یعنی نیاز به بررسی جنبه‌های مختلفی از تجربه شخصی فرد در زمینه اولویتی خاص و یا دانش شخصی فرد و یا توانمندی فرد در زمینه این اولویت‌ها داشته باشند، در پس دشواری هر اولویت، مورد بررسی قرار می‌گیرند. بنابراین با وجود تعداد کم اولویت‌های اولیه، مثل رها کردن پروژه یا به‌کارگیری راه‌های مقاوم‌سازی، مینا می‌تواند از تجربه و دانش قبلی خود در استفاده از مدل‌های مختلف مقاوم‌سازی و بررسی هریک از این راه‌ها بهره‌مند شود. فصل ۶ صفحه ۱۳۹

۹۷. گزینه ۲ درست است.

در نمونه الف، توجه به جنس و تعداد لایه‌های به‌کاررفته در کاپشن، اشاره به مزیت و توجه به قیمت، اشاره به هزینه دارد. در نمونه ب، توجه به مقدار پول مشخص، اشاره به هزینه و توجه به سایز و مدل لباس پسرانه، اشاره به مزیت دارد. در نمونه ج، سرپوش‌دار و دارای محافظ بودن، اشاره به خطرات و توجه به تیغه‌های متفاوت، اشاره به مزیت دارد.

فصل ۶ صفحه ۱۴۱

۹۸. گزینه ۴ درست است.

عبور سریع محسن به‌خاطر توجه به از دست ندادن زمان: منطقی

عصبانیت متین و بیان کلمات نامناسب: تکانشی

عذرخواهی محسن و توجه به از دست ندادن زمان: منطقی

پیشنهاد مقابله مهران: تکانشی

پذیرش پیشنهاد از سوی متین و ذکر این جمله که هرچه تو بگویی: وابسته

فصل ۶ صفحه ۱۴۲ الی ۱۴۶

۹۹. گزینه ۳ درست است.

فرد برای خرید یک شیء مطلوب و خواستنی تمایل و گرایش دارد و از پرداخت بخشی از درآمد برای چیزی که نزد او نامطلوب است، اجتناب می‌کند. بنابراین، تعارض گرایش اجتناب ایجاد می‌شود. فصل ۶ صفحه ۱۵۲ و ۱۵۱ تعارض گرایش / اجتناب

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

کوچک شمردن خود، دست‌کم گرفتن خود، عصبانی بودن، ترسو بودن و «اعتمادبه‌نفس پایین» مانع تصمیم‌گیری درست می‌شود. بسیاری از تصمیم‌گیری‌های مهم، علاوه بر دانش لازم، به اعتمادبه‌نفس قوی نیاز دارد. تصمیم‌گیرنده‌ای که اعتمادبه‌نفس کمی داشته باشد، نمی‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری موفق باشد. فصل ۶ صفحه ۱۴۹

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

در بررسی چرایی رفتار، گاه به عواملی توجه می‌شود که فراتر از نیازهای زیستی و مادی انسان است. به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آوردن رفتار و شناخت ما می‌شود، نگرش می‌گویند. مریم متناسب با علایق درونی خود و به‌منظور کسب تجربه بیشتر، اقدام به یادگیری می‌کند که این امر فراتر از نیازهای زیستی او و در حیطه نگرش‌های او است. کمک به مادر بزرگ در حیطه تأثیر باورها و نظام ارزشی و کسب تجارب در یادگیری صنایع دستی در حیطه اهداف او قرار دارد. فصل ۷ صفحه ۱۶۰

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی‌انگیزد. در انگیزه درونی، فرد کار یا فعالیت را به‌خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد؛ زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد. به عبارت دیگر، منبع انگیزش بیرونی در پاداش و لذت خارج از فرد قرار دارد؛ درحالی‌که در انگیزش درونی، منبع لذت در خود تکلیف است.

درس خواندن برای پذیرش دربرترین دانشگاه: درونی

پوشیدن یونیفرم اداری مخصوص برای کارمند یک اداره: بیرونی

کوهپیمایی در آخر هر هفته برای یک ورزشکار علاقه‌مند به سنگ‌نوردی: درونی

فصل ۷ صفحه ۱۶۳

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

نگرش‌ها در شکل‌دهی به رفتار انسان، به دو صورت مثبت و منفی عمل می‌کنند. مهم‌ترین عوامل نگرشی (مثبت و منفی) عبارت‌اند از: باورها و نظام ارزشی فرد، اراده، هدفمندی (انتخاب هدف)، ناهماهنگی شناختی، ادراک کنترل و ادراک کارایی (احساس کارایی)، اسناد و درماندگی آموخته‌شده.

ناماهنگی ادراکی و ناهماهنگی احساسی و شناخت کنترل و کارایی از جمله عناوین مطرح‌شده در کتاب نیستند. فصل ۷ صفحه ۱۶۵

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

وقتی رفتارمان با باورهایمان ناهماهنگ باشند، ناهماهنگی شناختی پیش می‌آید. عبارت کنایی گندم‌نمای جوفروش به شخصیتی اشاره دارد که در ذهن دیگران حقایقی را به‌شکل دیگری نمایش می‌دهد یا آنچه را که فرد نشان می‌دهد در عمل ارایه نمی‌دهد و این به‌معنای متفاوت بودن شناخت و عمل فرد است. فصل ۷ صفحه ۱۶۹

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

نمونه الف: به‌دلیل وجود هماهنگی شناختی، یعنی هماهنگی اطلاعات و باور فرد با رفتار او فرد احساس ناخوشایند و تنش‌زا را تجربه نمی‌کند.

نمونه‌های ب و ج: به‌دلیل انجام هدف‌گذاری و در عین حال، مبادرت نکردن به آن، فرد دچار احساس ناخوشایند و تنش‌زا می‌شود.

نمونه د: به‌دلیل وجود اراده قوی در فرد نابینا و تلاش برای موفقیت، با احساس ناخوشایند و تنش‌زا همراه نیست.

فصل ۷ صفحه ۱۶۶ تا ۱۷۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کاکانان
سازمان بخش آموزش کشور

یک گام جلوتر

از دیگران باشید!

۲ نوبت آزمون جامع

۲ نوبت آزمون جامع

۴ نوبت آزمون جامع

همین حالا ثبت نام کن

sanjeshserv.ir

”
آزمون‌های آزمایشی
جامع سنجش
“

sanjesheducationgroup

sanjeshserv

۰۲۱-۴۲۹۶۶

ثبت نام گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸ ۴۴ ۷۹۱-۳